

Szegedi Kispénz

A Magyar Éremgyűjtők Egyesülete Csongrád Megyei Szervezetének tagillettményi lapja.
Alapítva 2010-ben

35. szám

2018. október

„Scientia collecta clarior - A tudás gyűjtéssel tisztul”

A MÉE 48. Vándorgyűlése és a XXXII. Numizmatikai Hírös nap eseményeiről Leányfalusi Károly

Kecskemét ebben az évben ünnepelte várossá válásának 650. évfordulóját. Ebből az alkalomból a Magyar Éremgyűjtők Egyesülete Kecskeméti Csoportja rendezhette a vándorgyűlést július 28-29-én, amely egyúttal a hagyományos kecskeméti összejövétel is volt.

A rendezvények helyszíne – a Neumann János Egyetem Gépipari és Automatizálási Műszaki Főiskolai Karának sportcsarnoka és rendezvény termei – már ismerős volt sok látogatónak. Szombaton reggel kezdődött a gyűjtők között mintegy 200 asztalon a hagyományos „csere-bere”. A városba látogatók létszáma közel 500 fő volt, közöttük több határon túli gyűjtő is.

A találkozó helyszínén Hajdu Béla szegedi gyűjtőtársunk két tárolóban az I. Világháború befejezésének 100. évfordulója alkalmából, korabeli katonai jelvényeket, kitüntetések, érmekeket mutatott be az érdeklődőknek.

Délelőtt 10 órakor a díszteremben volt a program ünnepélyes megnyitója. A helyi csoport titkára Berei József és a MÉE elnöke dr. Török Pál megnyitója után Hörcsök Imre, Kecskemét város önkormányzati képviselője, az Értékmegőrzési Bizottság elnöke köszöntötte a jelenlévőket. Hangsúlyozta, kevés olyan szakmai szervezet van Kecskeméten, mint az éremgyűjtők csoportja, amely 1966 óta töretlenül működik, részét képezi a város történelmének. Beszédében megemlékezett az elmúlt évben elhunyt Székely György numizmatikusról, a Katona József Múzeum munkatársáról.

A köszöntők után Székelyné Kőrösi Ilona tartott előadást a 650. éves Kecskemét város történelméről.

A vándorgyűlés megörökítésére – a szokásoknak megfelelően – 42,5 mm-es emlékérmeket vertek ezüst és bronz változatokban, amelyeket Szemők Zsuzsa kecskeméti szobrász-, éremművész terve alapján, a szegedi Szabó Éremverdében készítettek el.

A vándorgyűlési emlékérem bronz változatának két oldala

Az érme egyik oldalán az eseményt idéző köriratokon belül a XX. századforduló idején volt híres kecskeméti barackpiac egy részletének ábrázolása, a másik oldalán Kada Elek (1852–1913), Kecskemét város egykori polgármesterének balra néző portréja látható. A polgármester működési ideje alatt nyerte el Kecskemét a városias jellegét.

Az ünnepségen – a több évtizedes hagyományoknak megfelelően – átadták a Széchényi Ferenc jutalomérem különféle fokozatait és az Unger Emil jutalomérmeket.

Kiemelkedő munkássága elismeréseként – az MÉE közgyűlésének határozata alapján – a harmadik fokozatot Búzás Gyula (Pápa), Juhász László (Cegléd), Lazók János (Pásztó), Sárdi István (Székesfehérvár), dr. Vajsz Tivadar (Gyöngyös); második fokozatot Kocsis József (Debrecen), Kövér Péter (Budapest), első fokozatot Németh Vilmos (Győr), dr. Török Pál (Budapest), míg arany fokozatot dr. Nagy Ádám (Szeged), a Kecskeméti Csoport egyik alapító tagja vehette át dr. Török Pál elnöktől, illetve Szilágyi Mihály főttitkárától.

Numizmatikai szakírói tevékenysége elismeréseként Bene Attila (Székesfehérvár) és dr. Tóth Csaba (Budapest) vehette át az „Unger Emil” jutalomérmet az egykori neves numizmatikus özvegyétől, dr. Unger Emilnétől.

A jelenlévő kitüntetettek csoportképe,
az álló sorban balról, dr. Török Pál, Kocsis József, Lazók János, Búzás Gyula, az ülő sorban
balról dr. Tóth Csaba, dr. Vajsz Tivadar, Sárdi István, dr. Nagy Ádám és Bene Attila láthatók.

*

Szombat délután mintegy 50 fő gyűjtő autóbusszos kiránduláson vett részt. Először megtekintettük a Bugac község mellett folytatott ásatásokat, ahol egy Árpád-kori templom maradványait tárják fel. A helyszín körbejárása közben Szabó László, a település polgármestere ismertette az ásatások jelenlegi állását. Ezután a csoport ellátogatott Bugac pusztára, ahol a pusztamúzeum megtekintése után az ottani őshonos háziállatokat, majd a csikósok lovas bemutatóját láthattuk. A látnivalók megtekintése után közös vacsorát fogyasztott el a csoport.

A rendezvény másnapján vasárnap délelőtt városnézés szerepelt a programban. A rövid városi séta közben látogatást tettünk a Ráday Múzeumban, ahol többek között a dr. Szabó Gábor esperes úr, gyűjtőtársunk reformációval kapcsolatos érem- és jelvény gyűjteményét is láthattuk. A séta további részében a Lechner Ödön (1845-1914) és Pártos Gyula (1845-1916) által tervezett szecessziós városháza dísztermét és benne a Székely Bertalan freskóit néztük meg.

A városi séta során meglátogattuk még az országban egyedülálló Leskowsky Hangszergyűjteményt, amelyet 1979-ben Leskowsky Albert alapított. A gyűjtemény több mint 2000 különféle hangszert foglal magába a világ minden részéről. A házban remek, olykor

humoros hangvételű bemutatót hallhatunk sok ősi hangszerről, amelyeket egykori gyűjtőtársunk fia gyűjtött össze.

*

Ugyancsak a hagyományoknak megfelelően régi, pengő címletű bankjegyek nyomdai úton felülnyomással készültek a rendezvény címének szövegével, az 1930. július 1-jén keltezett 100 pengős címletből 30 db, az 1946. március 18-án keltezett egymilliárd pengős címletből 18 db.

*

Rendezvényünkről a Petőfi Népe c. újságban Sebestyén Hajnalka újságíró két alkalommal is közölt cikket. Július 30-án „A régi pénzeket ma is keresik”, augusztus 2-án pedig „Egy nagy falu volt Kecskemét” címmel olvashattak a lapban tudósítást.

A helyi Gong Rádió a rendezvény előtti napokban több alkalommal is felhívta a lakosság figyelmét a rendezvényre, majd a rádió riportere, Faragó Miklós interjút készített dr. Török Pál egyesületi elnökkel és Berei József csoporttitkárral.

Kitüntetés

A MÉE Küldöttközgyűlése 2018. május 26-i tavaszi ülésén a Széchenyi Ferenc jutalomérem arany fokozatát adományozta dr. Nagy Ádám gyűjtőtársunknak. A kitüntetést a 48. Vándorgyűlésen az alábbi laudáció ismertetése után dr. Török Pál, a MÉE elnöke adta át.

Dr. Nagy Ádám (tsz.: 636.)

1970. óta tagja Egyesületünknek, de ezt megelőzően az 1966. óta, az akkor megalakult Kecskeméti Éremgyűjtő Csoportnak alapító tagja. 1964. óta a Magyar Numizmatikai Társulat aktív tagjai közé tartozik.

A gyűjtést még általános iskolás diákként kezdte Kecskeméten, ahol édesapja barátjától, a múzeumalapító Szabó Kálmántól kapta az első szakmai segítséget. Már akkor a történelem és a gyűjtés kapcsolata foglalkoztatta. Érettségi után a Katona József múzeumhoz került teremőrnek, de hamarosan úttörő feladattal, a fotótár megteremtésével bízták meg. Munkája során olyan tudós emberek munkamódszerébe volt alkalma betekinteni többek között, mint Bökönyi Sándor régész - állatorvos, a Magyar Nemzeti Múzeum archeozoológiai gyűjteményének megteremtője, Párducz Mihály a MNM régészeti osztályvezetője, László Gyula régész - történész. Egyetemi tanulmányai és múzeumi munkája során egyre inkább a numizmatika tudományába mélyedt el és ennek kapcsán gyakran járt a MNM éremtárában, ahol kapcsolatba került többek között Huszár Lajossal, Korek Józseffel, Pohl Artúrral, Martin Ferencsel.

A szegedi Móra Ferenc Múzeumhoz dr. Trogmayer Ottó 1978-ban szemelte ki Őt az éremtár kialakításának céljával, ahol három évtizeden keresztül dolgozott, munkája során Szegeden a legnagyobb vidéki numizmatikai gyűjtemény jött létre, melyet számos, jórészt általa földolgozott lelet is gazdagított. Múzeumi munkája mellett számos numizmatikai szakirodalmi mű készítésében jeleskedett szerzőtársaival Leányfalusi Károllyal és önállóan, amelyek legtöbbször a hazai és nemzetközi numizmatikai szakirodalmak alapműveiként szolgálnak, a gyűjtők számára nélkülözhetetlenek.

Szegeden a Csongrád Megyei Szervezet vezetőségének munkájába is hamar bekapcsolódott. Mindig fontosnak tartotta a múzeum és gyűjtők kapcsolatát, vallotta, hogy a tudományos munka nem nélkülözheti a gyűjtői tapasztalatokat. Ebben a szellemben dolgozott több évtizeden keresztül és sokat tett a gyűjtők tudományos szemléletformálása és képzése érdekében is. Ebben a témában tanulmányt is írt *Közgyűjtemény – magángyűjtemény; A múzeumügy régi és új dilemmái* címmel. Rendszeresen tartott előadásokat a gyűjtőknek a numizmatika sok területéről. Több tucat

szakkiállítást rendezett a Móra Ferenc Múzeumban múzeumi, MÉE illetve magángyűjteményekből.

Ötletadója, szervezője és aktív résztvevője volt több „Numizmatika és társtudományok” konferenciának. A hagyományos szegedi serlegvacsorai rendezvények egyik ötletadója, többször előadója volt és rendszeresen aktív közreműködője a rendezvényeknek még napjainkban is. Legutóbb a szegedi nyári egyetemi előkészületekben is jeleskedett.

Több évtizedes nagy szakértelemmel és odaadással végzett munkáját a Csongrád Megyei Szervezet a Reizner János jutalomérem II. és I. fokozatával, Egyesületünk a Széchényi Ferenc jutalomérem II. és I. fokozatával, a Pro Numizmatika kitüntető éremmel, szakírói munkásságát elsők között az Unger Emil jutaloméremmel ismerte el.

Életre szóló munkásságáért köszönetet mond és a 48. vándorgyűlés alkalmából itt Kecskeméten, a Széchényi Ferenc jutalomérem arany fokozatával tünteti ki a

Magyar Éremgyűjtők Egyesülete Küldöttközgyűlése

A kitüntetettnek a szerkesztők tettek fel kérdéseket a jól megérdemelt elismerés alkalmából.

Domoki Ferenc: Ahogy idősödik az ember, rájön, hogy milyen mérhetetlenül sok ismeretet tartalmaz a numizmatika, s milyen keveset tud belőle egy-egy gyűjtő ember. Mégis, mi az, amit minden gyűjtőnek tudnia, ismernie és mindig szem előtt kellene tartania?

Nagy Ádám: Erre a kérdésre filozófiai mélységű választ volna illendő adni, de én csak „mezítlás” módon tudom megközelíteni.

Bármelyik tudományág a mai fejlettségi szintjén mérhetetlenül sok ismeretanyagot halmozott föl. Ezeket átlátni egyen-egyenként szerintem lehetetlen. Nem véletlen, hogy minden területen erősödik a specializáció, és ezeken belül is többen dolgoznak csoportosan. Korábban a numizmatika a történettudomány segédtudománya volt. Ma már inkább úgy mondjuk és érzékeljük, hogy – sok társával együtt – társtudományokról van szó. Ezért is indítottuk el A numizmatika és a társtudományok c. konferencia sorozatot. A különböző elmélyült kutatások eredményeit sok esetben a kutatók kölcsönösen nem ismerik, pedig gyakorlati hasznukra válna.

A numizmatika tudománya is rendkívül sokfelé kapcsolódik a bányászattól a vámügyekig, hadd ne soroljam föl a-z-ig. Ha ebből a szemszögből tekintünk a gyűjtőtársadalom tevékenységére, céljára és feladatára, akkor egy 1861-es Ország Tüköre kiadvány tömör megfogalmazását tudom ajánlani alapos átgondolásra: „Ki tagadná, hogy kiválóan fejlesztik és fokozzák a gyűjtőben a honfi erényt, áldozatkészséget, ízlést, s a tudományok iránti fogékonyságot és a tettöszönt.” No, persze ez a magára valamit is adó gyűjtőre vonatkozik. Ráadásul ez szerintem nem is egyedül magánügy, hanem éppen, hogy közügy, legalábbis annak kellene lennie.

Hajdu Béla: Hosszú szegedi múzeumi munkád során több leletet dolgoztál föl. Kérlek, meséld el röviden a legizgalmasabb lelet földolgozásával kapcsolatos élményedet.

Nagy Ádám: Nem tudom elmesélni. Közel négy évtizedet töltöttem a múzeumi munka területén – fontos, hogy nem csak a numizmatikában – ebből 30 évet dolgoztam a Móra Ferenc Múzeumban. A levegőben lógna, ha én ebből az időszakból egy valamit ki tudnék emelni. A múzeumi munka szerintem 90%-ban háttérmunka, sokszor robotnak hathatna sokak számára, nekem egyáltalán nem az volt. Általában nem is tudják, hogy mit és hogyan dolgoznak a múzeumban. Egy olasz kutatópáros a múzeumok eredetével, fejlődésével foglalkozó könyvükben így fogalmazták meg a múzeum „fogalmát”: „A múzeum a múzsák oltalmát élvező, vallásosan tisztelt és politikailag kihasznált, szimbólumként működő gépezet, a kulturális intézmények legrejtelmesebbike.” Jó volna tovább is idézni, de ha mondhatom én a

„mezei” megfogalmazásomat, az az izgalmas, hogy az ember századok összekötőjének érzi magát.

Ami a lelteket illeti. Én összeállítottam a (mai) Csongrád megyében előkerült lelőhelyek listáját (1982). A 276 lelőhelyről összesen 37.260 db pénz került elő. El lehet képzelni, hogy ennyi lelőhelyről, ennyi számú pénzről mennyi tömérdek adat, ismeret származhat. A letek földolgozása mindig külön, izgalmas feladat. Felelősségteljes is, hiszen maga a pénz a tárgyi bizonyíték, de a hozzájuk kapcsolódó lehetséges történeti valóság csak közvetett úton kapcsolható hozzá: kié lehetett az összegyűjtött pénzmennyiség, miért olyan összetételű amilyen, miért ásta el az egykori tulajdonos, miért nem tudott visszamenni érte, stb. Mind rendkívül érdekes, és persze fontos kérdés is. Önmagában is itt látszik meg a történettudomány „technikája”, mert itt kell összekötni a tárgyat, azaz a pénzek valóságát (pénztörténet) és az élet valóságát (köztörténet), valahogy ebből lesz a történelem.

H.B.: Három nagy, felnőtt fiatalok van. Kérdezem, hogy valamelyikük érdeklődik-e a numizmatikai iránt?

Nagy Ádám: Igen, ez jó kérdés. Csak a középső fiunk érdeklődik valamelyest, mint közgazdász a numizmatika iránt. De mindhárman „megfertőződtek” a gyűjtés szükségességével, legidősebb fiunk bölcsész lévén könyveket, legfiatalabb fiunk hasonlóan pedig hanglemezeket gyűjt. Ez a kérdés a mindenesetre átvezet a következő beszélgetőtárs, utódom és barátom

Ujszászi Róbert kérdéséhez: Hogyan áll a himnuszos gyűjteményem?

Nagy Ádám: Ehhez a kérdéshez megint csak hosszasan alapozás kellene. Röviden annyi, hogy érettségi után kezdtek el érdekelni a nemzeti himnuszok. Az a preconcepció vezetett, hogy ha a mi himnuszunkról azt mondjuk, hogy karakteresen magyar, akkor mennyire jellegzetes a többi nép / ország himnusza. Elmondhatjuk, hogy nem annyira jellegzetesek. Zömmel egyszerű indulók.

Természetesen elsősorban a magyar Himnusz érdekel és ezzel kapcsolatosan mindenfélét gyűjtök. A Magyar Kultúra Napja létezése óta legalább 50 kiállítást csináltam országosra (a Dunántúl kivételével) A himnusz kultuszának nyomában címmel.

Nagy Ádám: Ezúton is hirdetem, hogy a magyar himnusz nem pesszimista!

50 éves a MÉE Székesfehérvári Alba Regia Szervezete

Hajdu Béla

A magyar éremgyűjtés nagy múltú vidéki csoportjai között a Fejér Megyei Alba Regia Szervezet közössége 2018. évben emlékezhetett megalakulása 50 éves évfordulójára. A jubileumi ünnepségre – a korabeli, valós megalakulási jegyzőkönyv dátumához, 1968. október 4-hez közeli napra – szeptember 30-ára szólta a meghívó az ország éremgyűjtőinek az éremgyűjtő találkozóval egybekötött ünnepi megemlékezésre a Művészetek Házába

Az ünnepi összejövetelen részt vett és köszöntőt mondott dr. Molnár Krisztián, a Fejér Megyei Közgyűlés elnöke és dr. Cser-Palkovics András, Székesfehérvár Megyei Jogú Város polgármestere. A Magyar Éremgyűjtők Egyesülete nevében Szilágyi Mihály főtitkár nyitotta meg a nevezetes eseményt és üdvözölte az 50 éve alakult közösséget.

Sárdi István alapító tag (tsz.: 1057) idézte föl a „székesfehérvári numizmatikusok szervezett csoportba való tömörítését”, ez szerepel a korabeli dokumentum tárgy rovatában, amely egy megállapodás volt az alapító tagok között. A képen Sárdi István visszaemlékezést mond, segítségére van dr. Cser-Palkovics András.

(A képet készítette: Simon Erika – Székesfehérvár Önkormányzati Kommunikációs Központ)

Az említett dokumentumban több célt rögzítettek: A közösség összetartja a székesfehérvári gyűjtőket, lehetőleg hetenként összejöveleteket tart, időszakonként megbeszéljük a közös ügyeket, negyedévenként szervez egy-egy gyűjtőlátogatást ahol a gyűjtők otthonukban mutatják be egymásnak gyűjteményüket, két évenként egy komolyabb numizmatikai kiállítást rendeznek.

Igari Antal, az Alba Regia Szervezet elnöke ezután bemutatta a közösség történetét és gazdag éremkiadását dokumentáló jubileumi kiadványt, amely 50 ÉVES A SZERVEZETT ÉREMGYŰJTÉS FEJÉR MEGYÉBEN 1968-2018 címet viseli. A vaskos kötet egy-egy példányát minden csoport minden csoport ajándékként megkapta, ami nemes gesztus volt a Szervezettől és a Városi levéltár és Kutatóintézettől. A kiadványokat az ünnepségen dr. Szabó Antal a Szervezet korábbi elnöke, Igari Antal elnök és Ulcz Miklós titkár adta át a jelenlévőknek. Köszöntötték a kiadvánnyal a közösséget támogató nagyszámú kulturális, tudományos, önkormányzati szervezeteket is, több korábbi előadót, a sajtó képviselőit.

Az ünnepségen a **MÉE Csongrád Megyei Szervezete vezetősége és tagsága nevében dr. Kiss József Géza elnök és Hajdu Béla titkár átadta a Szervezet részére a Reizner János jutalomérem ezüst fokozatát, amelyet a közösség nevében Igari Antal elnök vett át.**

A rendezvény elmaradhatatlan része volt az alkalomra készült reprezentatív kiállítás is.

Gratulálunk székesfehérvári barátainknak, sok sikert kívánunk a további évtizedekre.

Küldöttközgyűlési tudósítás – Megemlékezés dr. Török Pálról

Szilágyi Mihály

Új vezetőséget választott a Magyar Éremgyűjtők Egyesülete 2013. október 13-ára összehívott küldöttközgyűlése. A küldöttek a MABEOSZ Vörösmarty utcai székháza III. emeleti termében gyűltek össze a tanácskozásra. A meghívóban szereplő napirend szerint elsőként elnöki megnyitót kellett volna meghallgatnia a küldötteknek. Sajnos az élet másként alakította a programot, így a küldöttközgyűlésen Hajdu Béla alelnök egy megemlékezést mondott.

Tisztelt Küldöttközgyűlés! Kedves Gyűjtőtársak!

Mint arról már sokan értesültek **dr. Török Pál elnök úr** 2018. szeptember 18-án életének 77 évében váratlanul elhunyt. Tőle végső búcsút október 5-én vettünk a Dunán egy hajós szertartás keretében, ahol sok gyűjtő jelen volt csoportjaik képviselőjében, Celldömölkötől Kecskemétig, Szombathelytől Szegedig, sokan budapestiek, a Központi Iroda munkatársai, a Magyar Numizmatikai Társulat és az ÉKE vezetői, de eljött végső búcsút venni tőle a Magyar Pénzverő Zrt. vezérigazgatója, barátok, ismerősök és tisztelői. Emlékét idézzük föl pár gondolattal jelen összejevetelünkön is.

„Az ember csak annyit ér, amennyi hasznot hajt embertársainak, hazájának és ezáltal az emberiségnek”, mondta a legnagyobb magyar, Széchenyi István.

Még e szigorú mondás sem kérdőjelezi meg egy pillanatra sem dr. Török Pál szakmai, emberi nagyságát a numizmatikát kedvelő, de az azt hivatásszerűen művelők körében sem. Nagy szakmai tudásának, kivételes intelligenciájának, kiváló előadókészségének számtalan momentumát tapasztalhattuk elnöki működése alatt. A Magyar Éremgyűjtők Egyesületének 12 évig volt elnöke, választott funkciójának mindig a legmagasabb szinten igyekezett eleget tenni. Vezetésével az Egyesület sok nagy, emlékezetes feladatot oldott meg.

Egyéni numizmatikai munkásságában többek között egy olyan könyv összeállításán dolgozott éveken át, amely az Európa szerte ismert, a magyar érem- és plakettművészet bibliájának – a Huszár-Prokopius féle katalógusnak – folytatása és jelentős kiegészítéseként vonult be a magyar numizmatika történetébe, a kiemelkedő szakkönyvek sorába.

Kiváló írásai jelentek meg az AZ ÉREM, a Numizmatikai Közlöny és más szaklapok hasábjain, de számtalan emlékezetes kiállítás és rendezvény megnyitót mondott. Legendásan jó

előadásokat tartott a numizmatikai nyári egyetemeken, a Magyar Numizmatikai Társulatban az éremművészetről. Az általa készített, vagy válogatott, illusztrációként bemutatott képek mindig kiváló minőségben segítették tartalmas mondandóját.

Kiemelkedő tevékenységéért elnyerte a Széchenyi Ferenc jutalomérem II. és I. fokozatát. Egyedülálló szakírói munkásságáért az Unger Emil jutalomérmét is méltán megkapta.

Halála pótolhatatlan veszteség a magyar numizmatikának, a Magyar Éremgyűjtők Egyesületének és a Magyar Numizmatikai Társulatnak. Dr. Bakos Miklós halálakor Ő mondta, hogy „egy idős, tudós ember halálakor leég egy könyvtár”. Nos dr. Török Pál halálával nekünk egy óriási könyvtárunk égett le.

Valamennyien büszkék lehetünk arra, hogy Őt ismertük és közösségünkben tudhattuk. Kivételes egyéniségét minden bizonnyal sokan, sokáig fogjuk őrizni. Emlékére és Egyesületünk utóbbi időben elhunyt Gyűjtőtársaira emlékezve néma főhajrással tisztelegjünk!

A küldöttközgyűlés folytatásában Vámosi László alelnök idézte föl az eltelt két év tapasztalatait, történéseit, beszélt a vezetőség választó tanácskozás fontosságáról, az új jelöltekkel kapcsolatos várakozásról. Említette, hogy a tavaszi összejevetel alkalmával a főtitkár beszámolt a 2017. évről, így arról jó képet kaptak a küldöttek. Értékelte a taglétszám helyzetet, majd néhány következtetést vont le és összehasonlításokat tett. Az Egyesület jelenlegi taglétszáma, mintegy 1800 fő, ebből eddig 1700-an fizettek tagdíjat, 1052 fő a vidéki csoportokban, 648 fő a budapesti szervezet tagjai. Még vannak akik késlekednek a tagdíj befizetésével, így a tényleges létszám még jelentősen módosulni fog, elérheti az említett 1800 főt. Beszélt a területi megoszlásáról, értékelte Egyesületünk helyzetét.

„Mindenki által ismert, hogy kiépültségünk tagság megtartó és növelő tényező, ezt mindig napirenden kell tartani. Jelenleg 42 vidéki szervezetünk, csoportunk van, mindegyik egy városban működik és ezekből a megyei szervezetek is városokra koncentrálnak. A szervezettségünk pár kivételtől eltekintve elfogadhatatlan.

Például a 220 ezer lakosú Tolna megyében 15 tagunk, az 558 ezer lakosú Szabolcs-Szatmár megyében 20-25 fő. Ha egyes városokat nézünk, akkor még lehangolóbb a helyzet, például Tatabánya Megyei Jogú városban 5-6 fő a taglétszám.

Magyarországon van legalább 20 olyan 20-50 ezer lakosú város, ahol nincs Egyesületünknek csoportja. Ez a tény mindenképpen változást követel de tudjuk, hogy az előrelépés sziszifuszi munka árán lehetséges.

Nagyon sokat beszéltünk ebben az évben az országos és nemzetközi éremgyűjtő találkozókra, amelyek sokak szerint egyre unalmasabbak, egyre inkább KERESKEDŐHÁZ jelleget öltenek, csak az üzlet működik,

- kiemelkedően sok a nem fizető idegenek ki-be járkálása,
- az idegenek ugyanolyan joga van, mint a MÉE tagjainak, igénybe veszik a tagdíjából fizetett szolgáltatásokat.

AKKOR MI A KÜLÖNBSÉG?!? Pedig „konyhakész” megoldásokat kínáltunk!

Azt is tudom, hogy a helyi szervezetek zömmel 1-2 fős aktív vezetőségei – óriási elismerés és köszönet a munkájukért! – sokat dolgoznak, de alig van segítségük. Ezen is változtatni kell, mert a munka nem lesz kevesebb. Minden, amit nem csinálunk jól megoldást követel és sürgősen, de van keresnivalónk.

A Facebook – Numizmatikai periféráknak például havi 4400 látogatója van. A Magyar Éremkincstárnak 120 ezer magyar gyűjtő partnere van, ezek a fórumok jó utánpótlás bázisok lehetnek számunkra is.

Arról is kell beszélni, hogy az ezévi nagy rendezvényeinknek milyen hatása volt és van a MÉE működésére, éves programjaink, eseményeink vannak. Nálunk szinte nincs nyári vagy téli szünet, rendezvényeink 2018-ban is előre tervezettek és az aktivitáshoz igazítva folyamatosak voltak.

Külön kell szólni arról, hogy a MÉE nem csekély anyagi áldozattal működteti hagyományos nagyrendezvényeit, a numizmatikai nyári egyetemet és a vándorgyűlést! A 2018. évi 30. Hóman Bálint Numizmatikai Nyári Egyetem Szegeden, míg a 48. Vándorgyűlés Kecskeméten volt, mindkettőt jól megrendezték a szervezők, de a tapasztalatokat még tovább kell értékeljük.” Az ilyen színvonalon megrendezett eseményeknek pozitív hatással kellene lennie a helyi csoportok létszámára, vagy a rendezvények bevételére. Ide özönlenie kellene az érdeklődőknek és közülük sokaknak gyarapítania kellene a helyi szervezetek tagágát. Ehelyett csak a szédelő potyautasok jönnek, akik nem tagjai Egyesületünknek. Ennek ellenére továbbra is bátorítani, segíteni kell a helyi szervezésű, de országos gyűjtőtálalkozókat, mint a székesfehérvári Alba Regia, a budapesti nemzetközi, a pápai Bakony-vidéki, a szegedi nemzetközi éremgyűjtő találkozót, a kecskeméti Hírös Nap, a nógrádi „Tere-Fere” börszék, a pécsi, nagykanizsai, celldömölki, zalaegerszegi, szombathelyi, dunaújvárosi, kaposvári és más találkozókat, de azok megrendezési körülményeit át kell gondolni.

Jól szolgálják a szakszerű éremgyűjtést az AZ ÉREM, az ÉRTESÍTŐ és a MÉE lapcsalád tagjai, a Pécsi Dénár, a Szegedi Kispénz, a Kecskeméti Híradó, új színfolt, hogy a Bélyegvilág éremmellékletei tartalmasak, színvonalasak, ezek mind kordokumentumok!”

A helyzet értékelésével az Egyesület Elnökségének mandátuma lejárt, így a küldöttközgyűlés megválasztotta a további napirend levezető elnökét dr. Bodrogi Péter személyében. Következett az új vezetőségre történt javaslatok ismertetése. A Jelölő Bizottság vezetője Hetényi József eddig az időpontig – vasúti baleset miatt – nem érkezett meg, így a jelöléseket Nagy Szabolcs bizottsági tag ismertette. Az elnöki teendőkre két fő jelölt volt, Csóka Ferenc, az Esztergomi Csoport és Farkas István a Nagykanizsai és Keszthelyi Csoport (megbízott) titkára személyében. A főtitkári funkcióra dr. Ágoston Gyöngyi az Esztergomi Csoport és Lippai Zoltán a Budapesti Csoport tagjaként. Az elnökség korábbi tagja – dr. Hollós István, a dunántúli régió titkára – egészségi állapota miatt nem tudta vállalni a további munkát, helyére Hencz János, a Kaposvári Csoport titkárát javasolta a Jelölő Bizottság. A további jelölések elhangzása után az 51 fő küldött a Szavazatszedő Bizottságot választotta meg és elkezdődött a szavazás, mely két ütemben zajlott le.

Elsőként a küldöttek megválasztották a MÉE elnökét, mely szavazáskor Csóka Ferenc 30, Farkas István 21 szavazatot kapott. Ennek eredményeként a Magyar Éremgyűjtők Egyesületének elnöki teendőit 2021. év novemberéig Csóka Ferenc látja el.

A küldöttek megválasztották a főtitkárt, az elnökségi tagokat, a Jogi- és Etikai Bizottság, valamint a Felügyelő Bizottság vezetőit és tagjait. Ennek eredményeként 2021. novemberéig a következő személyek kaptak bizalmat, főtitkárként Lippai Zoltán, a Budapesti Csoport tagja, alelnökként Hajdu Béla, Igari Antal és Vámosi László. A budapesti csoport elnöke dr. Pintér Péter alelnökként az Elnökség tagja. Titkárként Hencz János a nyugati régiót, Szabó Gyuláné a keleti régiót képviseli. Beszeda Róbert, a Budapesti Csoport titkára 2018. szeptember hónapban hosszú időn át betöltött titkári megbízatásáról lemondott, a budapestiek ez év novemberében választanak új titkárt, aki szintén az Elnökség tagja lesz.

A Jogi- és Etikai Bizottság elnökének dr. Lövei Györgyöt választották, aki így az Elnökség tagja, a bizottság tagjainak Berzy Pétert és dr. Rokolya Gábort.

A független Felügyelő Bizottság vezetői teendőit Tóth József elnök látja el, a bizottság tagjai Hunya Zoltán, Kuszler Istvánt, Lopatovszky Csaba, Nagy Szabolcs.

A küldöttközgyűlés határozott arról, hogy 2019-ben a tagdíjak összege változatlan marad, a felnőtt tagdíj évi 8.000,- Ft, az ifjúsági tagdíj pedig évi 4.000,- Ft. A MÉE 2019. évi – 50 éves jubileumi – programjáról lapunk következő számában adunk híreket.

Tóth Sándor
Szépművészetről, kortársakról
1965–2017

A kötet a Múzeumi Tudományért Alapítvány (Szeged, Roosevelt tér 1-3.) gondozásában jelent meg 2018-ban (ISBN 978-963-87693-9-8, illusztrálva, fekete-fehérben, 156 oldalon).

Tóth Sándor szobrász-, éremművész idén tavasszal ünnepelte nyolcvanötödik születésnapját, amelyet ezzel a régóta tervezett és dédelgetett kötettel tett emlékezetessé. Ahogyan a könyv címe is mutatja, ötvenkét év „termését” vonultatja föl a szerző. Írásai ezalatt az idő alatt több-kevesebb rendszerességgel jelentek meg, így ezek egyfajta szubjektív, töredékes naplónak tekinthetők. Ez a napló azonban elsősorban nem Tóth Sándorról szól, hiszen szinte csak aktuális művészeti kérdésekről, művésztársakról, alkotásokról, köztéri művekről írt, mégis talán többet árul el róla, mintha önéletírást tartanánk a kezünkben.

A kötet mintegy nyolcvan írást tartalmaz, amelyek közül a leghosszabbak is csak néhány oldalasak. Ez köszönhető elsősorban annak, hogy könyvében főként rövid tárcák, publicisztikák kaptak helyet, amelyek a műfaj sajátosságainak megfelelően nem túl terjedelmesek. (Ebből kifolyólag nem is lehet – sőt nem is érdemes – egy-egy résztémára kitérni, éppen ezért leginkább általános elemzésre szorítkozok „étvágygerjesztő” ismertetésemben.)

Cikkei amellet kiváló korlenyomatok, a művészet elméleti és gyakorlati gondjairól és örömeiről is sajátosan adnak számot. Arról szólnak, hogy a képzőművészet ugyan mindig valamilyen eszme, cél, művészi koncepció mentén valósul meg, de elsődlegesen mégiscsak forma. Olyan forma, amelyet esetenként véletlenszerű beleérzéssel is meg lehet alkotni, de megkerülhetetlen tény: a művészet mesterség (is), amelyet megfelelő igényesség, tehetség és tudás nélkül nem lehetséges jól művelni.

Tóth Sándor – a fentebbi alapvetésnek megfelelően – mindig hatni kívánt: mint alkotó, mint tanár, mint művésztelep vezető próbálta megértetni a szűkebben vett szakmai és tágabb értelemben vett nagyközönséggel is a művészet lényegét. A sok újságcikk és folyóirat publicisztika nem véletlen. Tóth Sándor fölismerte a kultúrpolitika egy sajátos vonását: A döntéshozók döntéseit nem csak a megfelelően célzott szakmai érvek befolyásolják, hanem a közvélemény és közízlés is. Ezek a cikkek, esszék, tárcák kiváló példák arra, hogyan is lehet és kell formálni a közgondolkodást, hogyan lehet racionális, szakmai érvek mentén betekintést engedni a művészi munkába és gondolkodásmódba.

A kötetnek igen fontos és rendszeresen visszatérő alapgondolata a szobor tériségének, jobban mondva térben elfoglalt helyének és szerepének állandó firtatása, folyamatos előtérben tartása. Hiszen a köztéri szobrászat még a többi művészeti ághoz képest is több mérlegelést, gondolkodást igényel ez a speciális szimbolikus alkotási ág.

Az illusztrációk sora érdekesen egészíti ki a szövegeket. Egy részük pályatárs, többségük még élő művészbárát, tanítványok alkotása (mint egyfajta tabula gratulatoria), másfelől egykori mesterei közül is többek munkái szerepelnek a kötetben. Ezek a rajzok, sokszorosított grafikák is jól jelképezik: Tóth Sándor a művészet sok évezredes folyam(at)ába helyezi magát, nem hiszi, hogy szükséges az állandó újítást eröltetni, hiszen ahogyan azt többször is megfogalmazta: a művészetet nem kitalálni, hanem folytatni kell. (Ennek az eszmének a megnyilvánulása a művész elődök rendszeres méltatása, a róluk való megemlékezés – ami Tóth Sándor esetében nem jelent tekintélyelvű tiszteletet, csak a művészeti alkotás minősége alapján ítélt meg egy-egy alkotót.)

A szobrászat lényege a plasztika, amelynek sajátos nyelve merőben különbözik minden más művészeti ág formanyelvétől. A szobrászat más képzőművészeti ágakhoz hasonlóan rendkívül elmélyült, egy cél irányába rendezett gondolkodásmódot, egyéniséget föltételez és kíván. Tehát a plasztikai kifejező nyelv sajátos, egyéni formájának mindenre kiterjedő, mindent meghatározó általános birtoklása az egyik legfontosabb jellemzője. Ezért van például az is, hogy a szobrászi rajz és festmény ugyan ezt az erős plasztikai gondolkodást hordozza magában. Szép példája ennek a lelki-szakmai alapállásnak ez a kötet is, amely bizonyítja: Ez a világlátást,

értelmet és érzelmet is alakító formanyelv oly erővel része a szobrászi egyéniségnek, hogy más műfajban – jelen esetben prózai alkotásban – is félreérthetetlenül és azonnal kiütöközik.

Tóth Sándor munkásságát egyfajta sajátos szikárság jellemzi. Alkotásai csak éppen annyira vannak földísztíve, csak pont annyi sallangot viselnek magukon, amit a kompozíció és a téma föltétlenül megkíván, s a maguk határozottságában is mindenben alárendelődnek a szobrászi célnak, a plasztikai elgondolásnak. Egyrésztől Tóth Sándor soha sem írt ok nélkül. Csak akkor ragadott tollat, ha érdemi mondanivalója, véleménye volt. Másfelől kritikus mondanivalóján soha sem puhít, azt nem csomagolja szóvirágokba, hanem mindig is egyenes szavakkal és célratoró tömörséggel adja elő tūpontosan megfogalmazott véleményét (talán a művésztanár korrigáló attitűdje, vagy a művésztelep vezető határozott kiállása sejlik föl ebben a sajátságban). Ugyanakkor elfogulatlan is, hiszen az értékes momentumokat sem rest dicsérni, méltatni és kiemelni, még akkor sem, ha egyébként kemény kritikában is részesíti éppen az írásának tárgyát adó jelenséget.

Tóth Sándor könyvét jó szívvel ajánlom minden művészet iránt érdeklődőnek.

Életének 93. évében elhunyt **Szabó Jenő** (tsz.: 4792) makói gyűjtőtárs, aki 1977-től volt tagja a MÉE Csongrád Megyei Szervezetének. Hosszú időn át volt a hajdani Makói Csoport vezetője, közösségi munkája elismeréseként megkapta a Reizner János jutalomérem II. és I., valamint a Széchényi Ferenc jutalomérem III. fokozatát. Elhunytáról 2018. október 7-i összejövételünkön a tagság néma főhajtással emlékezett meg.

Újdonságokról

Domoki Ferenc

A Magyar Nemzeti Bank 2018. évi programjában szereplő, az I. világháború befejezésének emléket állító 10 és 2 ezer forintos emlékérméi október 16-án megjelentek, azok a jelentkezők számára előfizethetők.

A Budapesten lebonyolított Birkózó Világbajnokságra az MNB október 17-én jelentette meg egy 50 forintos forgalmi érme emlékváltozatát. A korábbiakhoz hasonlóan elsónapi kiadás verdefényes állapotban megrendelhető 1.190,- Ft-ért.

Már megrendelhető az a **különleges forgalmi sor**, amellyel egy **új sorozatot** indít az MNB útjára. A sorozat a „Természeti értékeink forgalmi pénzeinken” nevet viseli. A Nagy kócsag BU forgalmi sor a magyar természetvédelem címermadarát mutatja be, amely ismerős lehet az 5 forintos forgalmi érménk előoldaláról. A BU minőségű forgalmi sorból 3000 darab készíthető. A sor **3.900,- Ft-os** áron megrendelhető.

A 2018. évi emlékpénz kiadási terv következő darabja november 12-én kerül kibocsátásra az „Unitárius egyház alapításának 450. évfordulója” 10 ezer forintos ezüst és 2 ezer forintos színesfém változatban.

2018. november 19-én kerül kibocsátásra a „Hunyadi Mátyás emléké” emlékpénz 20 ezer forintos ezüst és 2ezer forintos színesfém változatban. *Az érmék nem szerepeltek a kiadási tervben*, mindkét típusából 5000-5000 db készül.

A Szerkesztő Bizottság tagjai: Domoki Ferenc, Hajdu Béla, Ujszászi Róbert, elérhetősége:

meeszeged1@gmail.com 6720 Szeged, Tisza Lajos krt. 14. Telefon 62-420-189

Felelős kiadó: Hajdu Béla

*

Lapunk számai olvashatók ill. letölthetők a MÉE internetes honlapján is.

Nyomtatás:

Litofilm Kft. 6721 Szeged, Lechner tér 12.
Tel.: (+36) 62/541-049. E-mail: nyomda@litofilm.hu www.litofilm.hu